

Häpeää syntyy kasvatuksessa

Raisa Cacciatore

Arvosta lasta!

- Kun lapsi tuntee tulevansa ilolla huomatuksi, hän iloitsee siinä hetkessä itsestään, kehostaan, tunteestaan ja haluistaan.
- Ihminen elävöityy, kun toiset ilahtuvat tai kiinnostuvat hänestä.
- Muuten hän voi menettää halunsa tutkia ja leikkiä, esiintyä ja toimia.

Jokainen kasvattaa omalla persoonallaan

- Reagoimme tilanteisiin siten, miten vanhat koetut mallit ohjaavat
- Perimmäiset kasvatustavat muuttuvat hitaasti – tarvitaan aikaa ja oivalluksia
- Oma reagointitapaa voi muuttaa. Tieto ja harjoittelu auttavat
- Hyväksy oman kehityksen tarpeet ja sen työläisyys
- Hyväksy oma häpeäkin!

Ristiriitaa kasvattajilla

”Mielestäni siinä onkin menty kasvatuksessa paljon pieleen, kun mitään ei omassa käytöksessä hävetä.”

”Mun mielestä häpeä ja tilannetaju ovat kaksi täysin eri asiaa!
Ei tarvitse hävetä, jotta voi tietää miten toimia käytössääntöjen mukaan.”

”Miksi kehoa tai siihen kuuluvia osia tai niistä puhumista pitäisi hävetä?
Lapselle voi opettaa millaisia juttuja voi puhua missäkin.”

”On kiva ottaa muut huomioon.
Nopeasti lapsi tämän oppii ilman minkäänlaista häpeää tai tarvetta häpeämiselle.”

Häpeää ja paheksuntaa pitäisi vähentää kaikessa kasvatuksessa

- Itsensä nolaamisen pelko
- Häpeän pelko
- Psykologiset lukot
- Ovatko tarpeellisia?
- Vai estävätkö juuri ne kasvun ihmisenä?

Häpeän pelko

- saa meidät kutistamaan itsemme
 - sanomaan ei mahdollisuuksille
 - olemaan hiljaa kun pitäisi puhua.
- > Häpeä estää ihmisyyttämme kukoistamasta.

Toiset saavat enemmän iloisia kohtaamisia...

- Elämä on paljon helpompaa lapsille, jotka ovat synnynnäisesti hyväntuulisia, hauskan näköisiä tai eri tavoin lahjakkaita!
- He saavat lapsuudessaan enemmän ilahtuvaa vastavuoroisuutta.
- Siis myönteistä palautetta, joka lisää heidän haluaan tutkia ja leikkiä, esiintyä ja toimia.

...kuin toiset.

- Paljon vähemmän ilahtuvaa vastavuoroisuutta ja myönteistä palautetta saavat temperamentiltaan itkuiset, helposti ärtyvät, intensiivisen levottomat, lahjattomat tai kömpelöt kanssasisaruksensa.
- Tätä eriarvoisuutta vahvistaa kulttuuri.
- Mm. some, media, suku, me...
- Palkitsemme monin tavoin heitä, joilla jo on - menestystä, hyvinvointia, iloa, varakkuutta ja ulkonäköä.

Olen myös huomannut, että ns. ”helpot ja kiltit” lapset saavat ryhmämme aikuisilta parempaa kohtelua kuin käytökseltään haastavat ja erityislapset.

Syystä, jota en tiedä, haastavat lapset nähdään huonosti käyttäytyvinä. Ja huono käytös koetaan auktoriteettia uhmaavana, jolloin lapsen ja aikuisen välille syntyy yleensä valtataistelua, jonka aikuinen haluaa voittaa näyttääkseen lapselle hänen paikkansa.

Aikuisien sensitiivinen, kuunteleva ja keskusteleva kasvatus nähdään lasta paapovana ja vääränä.

Olemme tämän asian eteen tehneet paljon työtä työpaikallamme, mutta asenteiden muuttaminen on hidasta, työlästä ja vaikeaa.

Kommentti Keho on leikki 1-kurssin opiskelijalta arvostavasta kohtaamisesta 2020

Varhaiskasvatuksen opettajat - facebook ryhmä 30.5.2020

Lapset ovat puolustuskyvyttömiä ja usein eivät osaa kertoa kokemuksistaan tai tunnista, että se on heille epäkunnioittavaa. Helppoa käyttäytyä huonosti, kun kukaan ei vahdi. Usein puhutaan lapsille tavalla, jolla ei ikinä puhuisi toiselle aikuiselle.

Häpeä-vapaa kasvuympäristö

- Vanhemmat ja kasvuympäristö luovat vahvan tunteen siitä, että lapsi on rakastettu ja hyväksytty!
- Mikään epäonnistuminen ei osu lapseen vaan hänen tekemiseen.
- ”Koin epäonnistuneeni jossain asiassa, mutta en kokenut olevani epäonnistunut ihminen.”

- **Suojaa lapsen kykyä, taitoa ja halua olla avoin ja luottaa itseensä.**
- **Vahvista lapsen elämäniloa, itsetuntoa ja rohkeutta.**